

УДК 796
DOI <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-36>

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Павлюк О. М.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри олімпійського та професійного спорту
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я та спорту
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Коваля, 3, Полтава, Україна
orcid.org/0000-0003-1779-0232
ep290477@gmail.com*

Ключові слова: *фізична культура і спорт, спортсмени, здобувачі, спеціальність, тенденції.*

У статті доведено, що на розвиток спеціальностей галузі фізичної культури і спорту впливають соціокультурні та економічні фактори. Зміни в суспільних уподобаннях, розвиток спортивної індустрії та фінансове забезпечення спортивних програм значно впливають на попит фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Вагомим аспектом є наукові дослідження. Вони відіграють важливу роль у вдосконаленні методик навчання та тренувань, розробці нових спортивних технологій та встановленні зв'язків між фізичною активністю та здоров'ям. Встановлено, що, наприклад, розвиток спеціальності «017 Фізична культура і спорт» є комплексним процесом, який залежить від взаємодії різноманітних факторів, включно з нормативно-правовими документами, соціокультурними та економічними чинниками, науковими дослідженнями та технологічним прогресом. Розвиток спеціальності «017 Фізична культура і спорт» у сучасному світі не лише відображає загальні тенденції розвитку суспільства, а й впливає на них, створюючи нові можливості та виклики. Ця спеціальність стає дедалі важливішою в контексті сучасного життя, де зростає увага до здорового способу життя, фізичного та психічного благополуччя. Виявлено, що спеціальність «017 Фізична культура і спорт» продовжує активно розвиватися, відповідаючи сучасним викликам суспільства та надаючи нові можливості для збереження й підвищення фізичного та психічного здоров'я. Щораз вища увага до здорового способу життя та фізичної активності створює позитивний прогноз для подальшого розвитку цієї галузі й спеціальності «017 Фізична культура і спорт». Нами виявлено та розкрито особливості й тенденції щодо розвитку спеціальності «017 Фізична культура і спорт», до них ми зараховуємо: збільшення ролі фізичної активності в суспільстві; зростання інтересу до спорту серед різних верств населення; появу нових форматів спортивних заходів; науково-технологічний прогрес у сфері фізичної культури і спорту. Разом з позитивними тенденціями щодо розвитку спеціальності «017 Фізична культура і спорт» існують і виклики. Щораз вища конкуренція у сфері спорту вимагає від фахівців постійного професійного розвитку та впровадження інноваційних методів роботи.

TRENDS OF DEVELOPMENT OF SPECIALTIES FIELDS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

Pavliuk O. M.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Olympic and Professional Sports
Primary Scientific Institute of Health and Sports
of Sovereign Mortgage "Lugansk National University
named after Taras Shevchenko"
Kovalya str., 3, Poltava, Ukraine
orcid.org/0000-0003-1779-0232
ep290477@gmail.com*

Key words: *physical culture and sport, athletes, winners, specialty, trends.*

The article proves that the development of specialties in the field of physical culture and sports is influenced by socio-cultural and economic factors. Changes in public preferences, the development of the sports industry, and the financial support of sports programs have a significant impact on the demand for specialists in the field of physical culture and sports. An important aspect is scientific research. They play an important role in improving teaching and training methods, developing new sports technologies, and establishing connections between physical activity and health. It was established that, for example, the development of the specialty "017 Physical culture and sport" is a complex process that depends on the interaction of various factors, including regulatory and legal documents, socio-cultural and economic factors, scientific research and technological progress. The development of the specialty "017 Physical culture and sport" in the modern world reflects not only the general trends of the development of society, but also influences them, creating new opportunities and challenges. This specialty is becoming increasingly important in the context of modern life, where attention to a healthy lifestyle, physical and mental well-being is increasing. It was found that the specialty "017 Physical culture and sport" continues to actively develop, meeting the modern challenges of society and providing new opportunities for maintaining and improving physical and mental health. Growing attention to a healthy lifestyle and physical activity creates a positive forecast for the further development of this field and the specialty "017 Physical culture and sport". We identified and disclosed the peculiarities and trends in the development of the specialty "017 Physical culture and sport", we include: increasing the role of physical activity in society; growing interest in sports among different segments of the population; emergence of new formats of sports events; scientific and technological progress in the field of physical culture and sports. Along with positive trends in the development of the «017 Physical culture and sports» specialty, there are also challenges. Growing competition in the field of sports requires constant professional development and implementation of innovative work methods from specialists.

Постановка проблеми. Спеціальності галузі фізична культура і спорт є актуальними та мають перспективи для розвитку в майбутньому. Про це свідчить низка галузевих факторів. Так, світова тенденція до здорового способу життя створює попит на фахівців з фізичної культури та спорту. Розвиток спортивної індустрії потребує професіоналів у сфері підготовки спортсменів, маркетингу, управління спортивними заходами та інших напрямів, пов'язаних з фізичною культурою та спортом. Дослідження фізичної активності, спор-

тивних травм, психології спорту та інших аспектів, пов'язаних зі спортом, вимагає наявності кваліфікованих науковців у галузі фізичної культури та спорту. Попит на фахівців з фізичної культури та спорту підтримує зацікавленість участю в Олімпійських іграх як для спортсменів, так і для організаторів та тренерів. Розвиток спортивного туризму вимагає фахівців, які можуть розробляти й керувати програмами фітнесу, екскурсіями, спортивними подіями та іншими аспектами, пов'язаними зі спортом.

Так, наприклад, спеціальність «017 Фізична культура і спорт» залишається актуальною в сучасному світі за багатьма аспектами. Визначено для наукового пошуку проблему досліджувало низка науковців. Так, С. Дарійчук розкрито питання Європейських тенденцій розвитку фізичного виховання і спорту та їх вплив на мешканців Буковини (II половина XIX – початок XX ст.); А. Бондар, І. Петренко, О. Томенко висвітлили проблему сучасних тенденцій управління фізичною культурою і спортом в Україні; С. Сметанін та О. Захарова розкрили особливості організації підготовки студентів спеціальності «017 Фізична культура і спорт» в умовах дистанційної та змішаної форм навчання [1; 2; 13]. Водночас питання тенденції розвитку спеціальності «017 Фізична культура і спорт» потребує уточнення та систематизації. Тому нами обрано тему наукового пошуку «Тенденції розвитку спеціальностей галузі фізична культура і спорт».

Мета дослідження – виявити та розкрити тенденції розвитку спеціальностей галузі фізична культура і спорт.

Виклад основного матеріалу. На розвиток спеціальностей галузі фізична культура і спорт насамперед впливає нормативно-правова база, яка постійно оновлюється та вдосконалюється. Основними документами щодо проблеми наукового пошуку є: закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про фізичну культуру і спорт»; Стандарти вищої освіти за спеціальністю для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти; Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року; Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року; статутів, положень, розпоряджень закладів вищої освіти та ін. [3; 7–12; 14].

На прикладі однієї зі спеціальностей досліджуваної галузі розкриємо проблему наукового пошуку. Так, розвиток спеціальності «017 Фізична культура і спорт» є складним процесом, що відбувається під впливом різноманітних факторів, серед яких особливе значення мають вищезазначені нормативно-правові документи, які створюють основу для розвитку спеціальності, визначаючи основні вимоги до робочих програм, навчальних планів, кваліфікаційних стандартів, процедур ліцензування та акредитації освітньо-професійних програм. Низка зазначених нормативно-правових документів встановлює права й обов'язки здобувачів, спортсменів, тренерів та інших фахівців у сфері фізичної культури і спорту та щодо освіти за спеціальністю «017 Фізична культура і спорт».

Водночас розвиток спеціальності «017 Фізична культура і спорт» є комплексним процесом, на який може впливати взаємодія різноманітних

факторів. У науковому дослідженні Д. Шапошніков та О. Марченко доводять, що з давніх-давен фізичні вправи використовують не тільки для розвитку рухових якостей людини, тренування сили, швидкості та витривалості. Фізична культура здобула визнання як незамінний засіб розширення й розвитку функціональних можливостей організму людей різного віку, профілактики й лікування захворювань, досягнення довголіття. Спорт є ефективним засобом фізичного виховання його цінність визначається стимулювальним впливом на поширення фізичної культури серед різних верств населення. Систематичні заняття фізичною культурою значно впливають на організм як здорової, так і хворої людини [16].

Важливою тенденцією в розвитку фізичної культури та спеціальності «017 Фізична культура і спорт» на тлі щораз вищої кількості хронічних захворювань, пов'язаних із сидячим способом життя та стресовими ситуаціями, фізична активність стає необхідним складником здорового способу життя. Спеціалісти з фізичної культури та спорту відіграють ключову роль у популяризації занять спортом, розробці програм з фізичної реабілітації та підтримки здоров'я.

Як зазначають науковці, особлива ситуація склалася в галузі фізичної культури і спорту щодо організації оздоровчих послуг різним верствам населення. Наприклад, дослідниками доведено, що нетрадиційні види гімнастики виявилися найбільш затребуваними і знайшли широке застосування в роботі з найрізноманітнішими типами контингенту, значно випередивши за популярністю і доступністю традиційні види. На їх основі сформувався потужний і розгалужений напрям оздоровчої діяльності, глобальний рух, спрямований на зміцнення здоров'я – фітнес [4, с. 21].

Отже, зростання інтересу до спорту серед різних верств населення, особливо до нетрадиційних видів спорту, виявилися найбільш затребуваними, що є однією важливою тенденцією й дає змогу залучати до занять фізичною активністю більше людей, незалежно від віку, статі чи фізичних можливостей.

Водночас важливо враховувати технологічний прогрес, який постійно змінює способи навчання та тренувань у сфері фізичної культури і спорту. Використання сучасних технологій, як-от віртуальна реальність, аналітика даних та моніторинг фізичного розвитку, може значно покращити якість навчання й тренувань.

Науковці Ю. Мосейчук та Ю. Курнишев переконані, що професійна діяльність бакалаврів спеціальності «017 Фізична культура і спорт» спрямована на виховання й навчання дітей, і вважають, що, як й інші види соціальної діяльності, вона виникла з огляду на об'єктивні потреби суспіль-

ства, посилаючись на те, що діяльність тренера з виду спорту має свою специфіку, з одного боку, він проводить навчально-тренувальні заняття, а з іншого – є організатором тренувального процесу, спрямовуючи зусилля всіх учасників цього процесу на досягнення єдиної мети – найвищого спортивного результату. Тому дослідники дійшли висновку, які ми поділяємо, що професійна діяльність бакалаврів фізичної культури і спорту досить широка, об'ємна та багатогранна, характеризується великою мінливістю навколишніх умов [6; с. 141].

О. Мозолев розкрито питання сучасних тенденцій розвитку фізкультурної освіти в закладах вищої освіти й зазначено, що велике значення в розвитку освіти у сфері фізичної культури і спорту в країнах Європейського Союзу мають цільові програми розвитку, до яких належать «Темпус», «Еразмус+», «Жан Моне» (наприклад, програма «Еразмус+» – це освітня програма Європейського Союзу для вищих закладів освіти, яка містить проекти розвитку співпраці, партнерства, міжнародну мобільність навчання, проведення освітніх реформ та розвитку спорту, вона спрямована на модернізацію й поширення нових навчальних програм, методів викладання, розробку навчально-методичних матеріалів, забезпечення якості навчання та підготовку фахівців відповідно до вимог ринку праці, сприяння регіональній співпраці та зближенню систем вищої освіти). Погоджуємося з О. Мозолев, що проблема освіти молоді належить до фундаментальних, навчання студентів шляхом організації пошукового, дослідницького навчання має вагоме значення [5, с. 4].

Отже, варто зазначити, що винаходи в галузі програмного забезпечення значно полегшують науково-дослідницьку діяльність, тренувальний процес та допомагають ефективніше контролювати стан здоров'я спортсменів. Науково-технологічний прогрес у сфері фізичної культури і спорту постійно розвивається. На розвиток спеціальності впливають соціокультурні та економічні фактори. Зміни в суспільних уподобаннях, розвиток спортивної індустрії та фінансове забезпечення спортивних програм значно впливають на попит фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Вагомим аспектом є наукові дослідження. Вони відіграють важливу роль у вдосконаленні методик навчання та тренувань, розробці нових спортивних технологій та встановленні зв'язків між фізичною активністю й здоров'ям.

Розвиток спеціальностей галузі фізична культура і спорт, а саме «017 Фізична культура і спорт» є комплексним процесом, який залежить від взаємодії різноманітних факторів, включно з нормативно-правовими документами, соціокультурними та економічними чинниками, науковими дослідженнями та технологічним прогресом. Розвиток спеціальності «017 Фізична культура і спорт» у сучасному світі не лише відображає загальні тенденції розвитку суспільства, а й впливає на них, створюючи нові можливості та виклики. Ця спеціальність стає дедалі важливішою в контексті сучасного життя, де зростає увага до здорового способу життя, фізичного та психічного благополуччя.

Висновки. Отже, спеціальності галузі фізична культура і спорт продовжують активно розвиватися. Спеціальність «017 Фізична культура і спорт» відповідає сучасним викликам суспільства та надає нові можливості для збереження та підвищення фізичного й психологічного здоров'я. Щораз вища увага до здорового способу життя та фізичної активності створює позитивний прогноз для подальшого розвитку цієї галузі й спеціальності «017 Фізична культура і спорт». Нами виявлено та розкрито особливості й тенденції щодо розвитку спеціальності «017 Фізична культура і спорт», до них ми зараховуємо: збільшення ролі фізичної активності в суспільстві; зростання інтересу до спорту серед різних верств населення; появу нових форматів спортивних заходів, що дає змогу залучати до занять фізичною активністю більше людей, незалежно від віку, статі чи фізичних можливостей; науково-технологічний прогрес у сфері фізичної культури і спорту, що значно полегшує науково-дослідницьку діяльність, тренувальний процес та дає змогу ефективніше контролювати стан здоров'я спортсменів.

Однак разом з позитивними тенденціями щодо розвитку спеціальностей галузі, зокрема «017 Фізична культура і спорт», існують і виклики. Наприклад, щораз вища конкуренція у сфері спорту вимагає від фахівців постійного професійного розвитку та впровадження інноваційних методів роботи. Також із появою нових технологій, інтернету та соціальних мереж змінюються звички споживачів, що вимагає адаптації спортивних установ, закладів освіти, тренерів, викладачів та здобувачів до нових реалій.

Перспективи подальших досліджень передбачають більш докладне висвітлення кожної з вищезазначених тенденцій проблеми наукового пошуку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар А., Петренко І., Томенко О. Сучасні тенденції управління фізичною культурою і спортом в Україні. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, (2022). (6(86), 57–63. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2021-6.009>
2. Дарійчук С. В. Європейські тенденції розвитку фізичного виховання і спорту та їх вплив на мешканців Буковини (II половина XIX – початок XX ст.) *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізич-*

- ної культури (фізична культура і спорт), (2021). (9(140), 42–45. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.9\(140\).10](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.9(140).10)
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 р. № 3808-XII. Документ 3808-XII, чинний, поточна редакція. Редакція від 01.01.2024, підстава 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 09.03.2024).
 4. Захарова О. М., Сметанін С. В. Організація занять нетрадиційними видами гімнастики при підготовці фахівців спеціальності «017 Фізична культура і спорт». Фізична культура і спорт: традиції, досвід, інновації. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 16 березня, 2023 р. Редкол.: В. М. Мазін, Л. В. Шуба, Н. І. Висоцька, С. В. Сметанін, О. В. Порада. Запоріжжя: Н У «Запорізька політехніка», 2023. 149 с. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/2.2/FKiS-TDI-materialy.pdf (дата звернення: 1.04.2024).с. 20–23.
 5. Мозолєв О. М. Сучасні тенденції розвитку фізкультурної освіти у закладах вищої освіти. Фізична культура і спорт, актуальні питання : зб. тез доп. III регіон. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 55-річчю кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, 20 жовт. 2023 р.). Хмельницький : ХНУ, 2023. С. 3–5. URL: http://lib.khnu.km.ua/konfer_HNU/2023/Fiz_kult_i_sport.pdf (дата звернення: 25.12.2023).
 6. Мосейчук Ю., Курнишев Ю. Обґрунтування процесу підготовки бакалаврів спеціальності «017 Фізична культура і спорт» до тренерської діяльності з ігрових видів спорту. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 2023. № 3, С. 138–144. URL: <https://pcs.khmnpu.edu.ua/index.php/pcs/article/view/109/100> (дата звернення: 21.12.2023).
 7. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 19.12.2023).
 8. Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року : *Наказ Міністерства освіти і науки України № 193 від 15.02.2021 р.* URL: http://sportmon.org/wpcontent/uploads/2021/02/rekomenlacziyishhod-strategichnogorozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportu-seredstudentskoyimolodi-naperiod-do-2025-roku_compressed.pdf (дата звернення: 01.03.2024).
 9. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю «017 Фізична культура і спорт» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: *Наказ МОНУ від 24.04.2019 р. № 567.* URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf> (дата звернення: 09.03.2024).
 10. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю «017 Фізична культура і спорт» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: *Наказ МОНУ від 11.05.2021 р. № 516.* URL: https://osvita.ua/doc/files/news/824/82458/017_Fizychna_kultura_sport_516-mahistr_1.pdf (дата звернення: 09.03.2024).
 11. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 1.03.2024).
 12. Реформа освіти та науки. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> (дата звернення: 10.03.2023).
 13. Сметанін С. В., Захарова О. М. Особливості організації підготовки студентів спеціальності «017 Фізична культура і спорт» в умовах дистанційної та змішаної форм навчання. Фізична культура і спорт: традиції, досвід, інновації. *Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя*, 16 березня, 2023 р. Редкол.: В. М. Мазін, Л. В. Шуба, Н. І. Висоцька, С. В. Сметанін, О. В. Порада. Запоріжжя : Н У «Запорізька політехніка», 2023. 149 с. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/2.2/FKiS-TDI-materialy.pdf (дата звернення: 1.04.2024).
 14. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 1.03.2024).
 15. Чирва Г. М. Нормативно-правове регулювання діяльності закладів вищої освіти в Україні. *Держава та регіони*. 2019. № 2 (66). С. 133–139.
 16. Шапошніков Д. О. Марченко О. В. Фізична культура і спорт як важливий фактор зміцнення здоров'я молоді. *Науково-теоретична конференція викладачів, аспірантів, співробітників та студентів юридичного факультету : тези доповідей*: у 3-х ч., Суми, 20 квітня 2011 р. / Відп. за вип.: С. І. Дегтярьов, В. І. Горевий. Суми : СумДУ, 2011. Ч. 3. С. 81–85.

REFERENCES

1. Bondar A., Petrenko I., Tomenko O. (2022) Suchasni tendentsii upravlinnia fizychnoiu kulturoiu i sportom v Ukraini. [Modern trends in management of physical culture and sports in Ukraine]. *Slobozhanskiy naukovo-sportyvnyi visnyk*,. (6(86), P. 57–63. <https://doi.org/10.15391/snsv.2021-6.009>
2. Dariichuk S. V. (2021) Yevropeiski tendentsii rozvytku fizychnoho vykhovannya i sportu ta yikh vplyv na meshkantsiv Bukovyny (II polovyna XIX – pochatok XX st.). [European trends in the development of physical education and sports and their impact on the inhabitants of Bukovyna (II half of the 19th – beginning of the 20th century)]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni*

- M. P. Drahomanova. Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport),. (9(140), P. 42–45. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.9\(140\).10](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.9(140).10)
3. Zakon Ukrainy «Pro fizychnu kulturu i sport» vid 24.12.1993 r. [Law of Ukraine «On Physical Culture and Sports»]. №3808-XII. Dokument 3808-XII, chynnyi, potochna redaktsiia. Redaktsiia vid 01.01.2024, pidstava 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (data zvernennia: 09.03.2024).
 4. Zakharova O. M., Smetanin S. V. (2023) Orhanizatsiia zaniat netradytsiinymy vydamy himnastyky pry pidhotovtsi fakhivtsiv spetsialnosti «017 Fizychna kultura i sport». [Organization of classes in non-traditional types of gymnastics during the training of specialists in the specialty “017 Physical culture and sport”]. Fizychna kultura i sport: tradytsii, dosvid, innovatsii. Materialy I Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Zaporizhzhia, 16 berezhnia, 2023 r. Redkol.: V. M. Mazin, L. V. Shuba, N. I. Vysotska, S. V. Smetanin, O. V. Porada. Zaporizhzhia: N U «Zaporizka politekhnika». 149 s. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/2.2/FKiS-TDI-materialy.pdf (data zvernennia: 1.04.2024). P. 20–23.
 5. Mozolev O. M. (2023) Suchasni tendentsii rozvytku fizkulturnoi osvity u zakladakh vyshchoi osvity. [Modern trends in the development of physical education in institutions of higher education]. Fizychna kultura i sport, aktualni pytannia : zb. tez dop. III rehion. nauk.-prakt. internet-konf., prysviachenoj 55-richchiu kafedry teorii i metodyky fizychnoho vykhovannia i sportu Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu (m. Khmelnytskyi, 20 zhovt. 2023 r.). Khmelnytskyi : KhNU, 2023. S. 3–5. URL: http://lib.khnu.km.ua/konfer_HNU/2023/Fiz_kult_i_sport.pdf (data zvernennia: 25.12.2023).
 6. Moseichuk Yu., Kurnyshev Yu. (2023) Obgruntuvannia protsesu pidhotovky bakalavriv spetsialnosti «017 Fizychna kultura i sport» do trenerskoi diialnosti z ihrovykh vydiv sportu. [Justification of the process of training bachelors of the specialty «017 Physical culture and sport» for coaching activities in game sports]. Physical Culture and Sport: Scientific Perspective, 2023. № 3, S. 138–144. URL: <https://pcs.khmn.edu.ua/index.php/pcs/article/view/109/100> (data zvernennia: 21.12.2023).
 7. Pro vyshchu osvitu : Zakon Ukrainy vid 01 lypnia 2014 r. [On higher education: Law of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 19.12.2023).
 8. Pro zatverdzhennia Rekomendatsii shchodo stratehichnogo rozvytku fizychnoho vykhovannia ta sportu sered studentskoi molodi na period do 2025 roku. [On the approval of the Recommendations on the strategic development of physical education and sports among student youth for the period until 2025]. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 193 vid 15.02.2021 r. URL: http://sportmon.org/wpcontent/uploads/2021/02/rekomenlacziiyshhodo-strategichnogorozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportu-seredstudentskoyimolodi-naperiod-do-2025-roku_compressed.pdf (data zvernennia: 01.03.2024).
 9. Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu «017 Fizychna kultura i sport» dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. [On the approval of the standard of higher education in the specialty «017 Physical culture and sport for the first (bachelor's) level of higher education]. Nakaz MONU vid 24.04.2019 r. № 567. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/017-fizichna-kultura-i-sport-bakalavr.pdf> (data zvernennia: 09.03.2024).
 10. Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu «017 Fizychna kultura i sport» dlia druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. [On the approval of the standard of higher education in the specialty «017 Physical culture and sport» for the second (master's) level of higher education]. Nakaz MONU vid 11.05.2021 r. № 516. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/824/82458/017_Fizychna_kultura_sport_516-mahistr_1.pdf (data zvernennia: 09.03.2024).
 11. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 roku [On education: Law of Ukraine]. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (data zvernennia: 1.03.2024).
 12. Reforma osvity ta nauky. Uriadovyi portal. [Reform of education and science]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti> (data zvernennia: 10.03.2023).
 13. Smetanin S. V., Zakharova O. M. (2023) Osoblyvosti orhanizatsii pidhotovky studentiv spetsialnosti «017 Fizychna kultura i sport» v umovakh dystantsiinoi ta zmishanoi form navchannia. [Peculiarities of the organization of training students of the specialty «017 Physical culture and sport» in the conditions of distance and mixed forms of education]. Fizychna kultura i sport: tradytsii, dosvid, innovatsii. Materialy IV vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Zaporizhzhia, 16 berezhnia, 2023 r. Redkol.: V. M. Mazin, L. V. Shuba, N. I. Vysotska, S. V. Smetanin, O. V. Porada. Zaporizhzhia: N U «Zaporizka politekhnika», 2023. 149 s. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2023/conf/2.2/FKiS-TDI-materialy.pdf (data zvernennia: 1.04.2024).
 14. Stratehiia rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku vid 10 lypnia 2019 r. [Strategy for the development of the sphere of innovative activity for the period up to 2030]. № 526-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (data zvernennia: 1.03.2024).
 15. Chyrva H. M. (2019) Normatyvno-pravove rehuliuвання diialnosti zakladiv vyshchoi osvity v Ukraini. [Normative and legal regulation of higher education institutions in Ukraine]. Derzhava ta rehiony. № 2 (66). S. 133–139.
 16. Shaposhnikov D. O. Marchenko O. V. (2011) Fizychna kultura i sport yak vazhlyvyi faktor zmitsnennia zdorovia molodi. [Physical culture and sport as an important factor in strengthening youth health]. Naukovo-teoretychna konferentsiia vykladachiv, aspirantiv, spivrobotnykiv ta studentiv yurydychnoho fakultetu : tezy dopovidei: u 3-kh ch., Sumy, 20 kvitnia 2011 r. / Vidp. za vyp.: S. I. Dehtiarov, V. I. Horevyi. Sumy : SumDU. Ch. 3. S. 81–85.